

Дуже часто організації використовують покрокове планування кар'єрного росту працівника, що дозволяє попередити будь-який корупційний тиск з боку персоналу для прискорення службового просування.

Висновок: як показує досвід в різних організаціях, у малих чи великих підприємствах формується своя особлива організаційна культура, яка сприймається її працівниками як єдино правильна або найкраща. Вона регулює їх організаційну поведінку, забезпечуючи належну працю і трудові відносини, а також позитивне самопочуття. Проте, такий вплив організаційної культури має місце у тому випадку, коли працівник підприємства поділяє систему норм і цінностей і приймає її як власну. Адже він буде постійно відчувати вплив тієї культури, яка формує середовище його праці і відносин.

УДК 06.35.31

Берестецька О.М.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ОРГАНІЗАЦІЯ ОПЕРАТИВНОГО АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧОЇ
СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ**

Berestetska O.M.

FOR OPERATIONAL ANALYSIS OF THE COST OF PRODUCTION

Оперативний економічний аналіз – це метод щоденного вивчення роботи підприємства і його підрозділів, спостереження за якістю і ритмічністю діяльності з метою своєчасного контролю і регулювання процесів, що відбуваються.

У переважній більшості робіт з оперативного аналізу він розглядається як дослідження з допомогою повсякденних джерел із залученням оперативних працівників діяльності підприємств і їх ланок, у процесі якого виявляють причинні зв'язки і резерви для вичерпної оцінки їх роботи, розробляють необхідні заходи і перевіряють їх виконання за будь-який відрізок часу у межах місяця.

Такий підхід, на нашу думку, в більшій мірі відображає суть оперативного аналізу, який відіграє важливу роль у зниженні собівартості продукції. З його допомогою своєчасно оцінюються господарські ситуації, пов'язані з формуванням собівартості вироблюваної продукції, вчасно розкриваються негативні причини і недоліки у роботі, внутрішньогосподарські резерви поліпшення використання виробничих ресурсів і оперативно приймаються управлінські рішення з усунення негативних причин і мобілізації виявлених резервів зниження собівартості продукції.

Отже, оперативний аналіз – це функція системи управління підприємством. Здійснюється він за короткі проміжки часу (зміну, добу, тиждень, декаду) і представляє комплексне дослідження всіх змін і відхилень від раціональної організації виробництва у розрізі причин і винуватців їх виникнення, базується на даних первинного обліку.

Ефективний оперативний аналіз собівартості значно залежить від правильної його організації. В умовах роботи виробничих підприємств відомі два основні напрями організації оперативного аналізу собівартості продукції:

1. порівняння фактичної собівартості одиниці продукції з плановою на основі щоденного визначення собівартості за статтями калькуляції;
2. щоденне виявлення відхилень від діючих норм по продукції, що виготовляється без калькулювання собівартості її одиниці.

Перший напрям організації оперативного аналізу собівартості розповсюджується на добувні і деякі обробні галузі промисловості, які виробляють один вид продукції (підприємства по добуванню нафти, вугілля, рудної і нерудної сировини, по виробництву пластмаси, шовку-сирцю, теплової і електричної енергії), а також на більшість допоміжних виробництв. Особливістю цих виробництв є те, що прямі і непрямі витрати в них обліковують за встановленими статтями щоденно. Собівартість фактично випущеної продукції визначають діленням всіх здійснених за день витрат у цілому і за кожною статтею калькуляції на кількість видобутої (виготовленої) продукції. Шляхом порівняння фактичної собівартості з плановою визначають перевитрати за окремими статтями, які сигналізують про необхідність усунення недоліків і упущень в роботі, що виникли.

Другий напрям – попередній контроль витрат на основі первинних документів і розмежоване відображення в обліку витрат за нормами, відхиленнями від норм і змінами норм без калькулювання собівартості одиниці продукції. Цей напрям є більш прогресивною формою організації оперативного аналізу. Суть його полягає в тому, що увага товаровиробника спрямовується не на загальну величину витрат, а тільки на ту їх частину, по якій допущено відхилення від діючих норм. При цьому важливо забезпечити документування цих відхилень і оперативно встановити їх причини і винуватців. Це забезпечує дієвість аналізу – виникає можливість вплинути на причини, які приводять до підвищення рівня витрат, і сприяти посиленню факторів, які дозволяють знижувати собівартість продукції.

Методика такого аналізу в кінцевому підсумку спрямовується на своєчасне виявлення надмірності у витрачанні матеріальних, трудових і грошових засобів, оскільки в його основі лежить щоденне виявлення відхилень від діючих норм витрат в розрізі причин і винуватців їх виникнення.

Оперативний економічний аналіз собівартості в умовах ринку шляхом виявлення відхилень від діючих норм може здійснюватися на виробничих підприємствах всіх форм власності незалежно від організації виробництва, характеру вироблюваної продукції і технології її виготовлення, а також методу обліку витрат виробництва.

Література:

1. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. – К.: Лібра, 2003. -704с.
2. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник.-3-тє вид., перероб. І доп. –К.: Знання, 2008. -630с.

3.Чумаченко М. Економічна робота на підприємстві та П (с) БО 16 «Витрати». / М.Чумаченко, І.Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007.- №10. –с.3-10.

УДК 330.341

Бокань О.А.

Рівненський державний гуманітарний університет

**ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЗАСТОСУВАННЯ
СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКИХ
МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Bokan O.A.

**USING THE INTERNATIONAL EXPERIENCE OF
DIVERSIFICATION STRATEGIES IN THE UKRAINIAN MACHINE
BUILDING COMPANIES**

Лібералізація господарської діяльності в Україні істотно знизила ступінь державного втручання в економіку і поклала початок активному використанню ринкових механізмів регулювання економічних процесів. Як показує досвід країн з розвинутою ринковою економікою, основною функцією держави в даному випадку має бути стратегічне забезпечення ефективності та стійкості відтворювальних процесів національних суб'єктів господарювання з метою реалізації загальнонаціональних економічних цілей. До числа одного з головних суб'єктів господарювання національної економіки Україна відноситься машинобудівна галузь, від рівня розвитку та ефективної діяльності якої залежать ключові макроекономічні показники ефективності промислового виробництва. Разом з тим, низька ефективність виконання державою своїх функцій по захисту національних інтересів сприяє зниженню ефективності «странового» фактору конкурентоспроможності українських підприємств.

Враховуючи вищесказане, слід акцентувати увагу на питаннях підвищення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств в Україні. В першу чергу цей параметр пов'язан зі зростанням конкуренції на внутрішньому та світовому ринках машинобудівної продукції, що має негативний вплив на вітчизняного товаровиробника. Виходом з даної ситуації є забезпечення умов та розробка механізмів, що дозволяють прискорити процес адаптації машинобудівного виробництва України до нових економічних умов, пошук найбільш вигідних сфер використання та розподілу внутрішньокорпоративного і міжгалузевого капіталу. На думку провідних економістів [1-4], в якості одного з методів досягнення даної мети може бути застосовано стратегію диверсифікації виробництва.

Реалізація стратегії диверсифікації є складним і трудомістким процесом. Програма економічного обґрунтування диверсифікації виробництва повинна визначати відповідність цілей диверсифікації загальної стратегії розвитку підприємства, враховувати місткість ринку нової продукції, отриманої в